

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

8. ročník, školský rok 2015/16

Testové úlohy pre kategóriu C (9. ročník ZŠ a 4. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Uved'te základný dôvod, prečo A. Hitler podporoval vznik samostatného slovenského štátu v roku 1939.

2.* Plány Nemecka na obsadenie jednotlivých krajín mali svoje názvy, najčastejšie označované slovom Fall (prípád) a doplnené ďalším slovom. K uvedeným názvom plánov doplňte meno krajiny, prípadne jej časť, ktorá mala byť podľa tohto plánu obsadená.

Fall Otto, Fall Gelb, Fall Grün, Fall Weiss

3.* Prirad'te časové údaje k uvedeným významným udalostiam druhej svetovej vojny na východnom fronte a správne dvojice zapíšte do odpovedového hárku.

a) víťazstvo pri Stalingrade	1) október 1941
b) bitka pri Kursku	2) júl 1943
c) útok na Sovietsky zväz	3) január 1944
d) začiatok bitky o Moskvu	4) január 1943
e) ukončenie blokády Leningradu	5) jún 1941

4.* Na potlačovaní odporu v Nemecku i v obsadených krajinách pracovala tajná polícia. Uved'te, pod akým menom je známa táto tajná polícia.

5.* Z uvedených možností vyberte tri tvrdenia, ktoré opisujú správanie Nemcov na obsadenom území Poľska a Sovietskeho zväzu, a zapíšte ich do odpovedového hárku.

- a) systematické vyvražďovanie inteligencie
- b) relatívne dodržiavanie ľudských práv
- c) zneužívanie ľudí na nútené práce
- d) masové zabíjanie obyvateľstva
- e) mierne prenasledovanie inteligencie
- f) masový nábor do nemeckej armády

6.* Z uvedených slabík zostavte názvy štyroch nemeckých koncentračných táborov a zapíšte ich do odpovedového hárku.

OS NEK TRE VIEN WALD BLIN ČIM BU CHEN DA KA MAJ

7.* Typy známych tankov nasadených počas druhej svetovej vojny na pripojených fotografiách priradiť v odpoved'ovom hárku ku správnej krajine, kde ich vyvinuli.

A

B

C

D

8.* Počas druhej svetovej vojny sa vedúci predstavitelia spojencov stretli na troch konferenciách v Teheráne, Jalte a Postupimi. Z uvedených mien zostavte správne trojice politikov, ktorí podpísali na týchto konferenciách záverečné dokumenty.

Attlee, Churchill, Roosevelt, Stalin, Truman

9.* Nacisti prenasledovali Židov a snažili sa ich vyhladiť v celej Európe. Iba tri štáty odmietli deportovať svojich občanov židovského pôvodu do koncentračných táborov. Uved'te, ktoré tri krajiny to boli.

10.* V obsadených krajinách či satelitných štátoch nacistického Nemecka vypukli v auguste 1944 dve povstania a došlo k jednému prevratu, pri ktorom sa vedenie daného štátu pridalo na stranu spojencov. V odpoved'ovom hárku doplňte správne krajiny.

11.* Počas vojny najviac trpí vždy civilné obyvateľstvo, ktoré sa často stávalo aj priamo cieľom vojenských útokov. Stručne vysvetlite, akým spôsobom v tomto ohľade súvisia názvy nasledujúcich miest – *Rotterdam, Londýn, Drážd'any*.

12.* Stručne vysvetlite, čo to bola Enigma.

13.* Počas druhej svetovej vojny v Európe existoval štátny útvar s názvom *Generálny gubernát*. Na území ktorého dnešného štátu vznikol?

14.* Uvedené miesta významných bojov druhej svetovej vojny priradte v odpoved'ovom hárku k jedného z frontov, na ktorom k nim došlo – západnému, východnému, severoafrickému alebo tichomorskému.

Narvik, Tobruk, Guadalcanal, Berlín, Kursk, Ardeny, Leyte, El Alamein

15.* Meno Quisling sa stalo synonymom pre vlastizradcu kolaborujúceho s nacistami. Napíšte, v ktorom štáte sa tento politik (na foto) dostal k moci vďaka nacistom.

16.* Vo februári 1942 dostala britská hrdosť vážny úder. Postupujúce japonské vojská obsadili dôležitý ostrov a významnú kolóniu Veľkej Británie v juhovýchodnej Ázii. Premiér Winston Churchill nazval túto porážku najhoršou katastrofou a najväčšou kapituláciou v britských dejinách. O ktorý ostrov išlo?

- a) Hongkong
- b) Rangún
- c) Singapur

17.* Veľký psychologický efekt pre obe bojujúce strany mal odvetný útok za napadnutie prístavu Pearl Harbor, ktorý sa uskutočnil v apríli 1942. Američania naplánovali proti Japonsku veľmi trúfalú akciu, ktorej uskutočnenie bolo na hranici ich možností. Uvedte, ktorý cieľ USA napadli a akým spôsobom.

18.* Prečítajte si uvedený text, nájdite v ňom tri chyby a opravte ich. Zvýraznený text je správny a nie je možné ho meniť.

*Veľký význam pre víťazstvo **spojencov** nad nacistickým Nemeckom mali **strategické bombardéry** USA, Veľkej Británie a Sovietskeho zväzu, ktoré ničili továrne a dopravné uzly nepriateľa. Jedným z hlavných typov týchto bombardérov bol britský **B-17** nesúci bojové meno *Lietajúci krížnik*.*

19.* Asi najznámejšou prúdovou stíhačkou druhej svetovej vojny bolo lietadlo na pripojenom obrázku. Aké nieslo označenie?

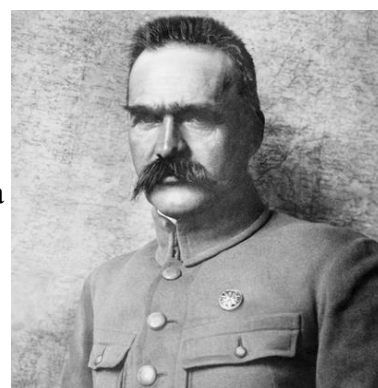
- a) Me 262
- b) Me 263
- c) Me 210

20. V novembri 1917 došlo v Rusku ku štátnemu prevratu, ktorý nazvali Veľkou októbrovou socialistickou revolúciou. K moci sa tak dostala politická strana vedená V. I. Uljanovom.

- a) Ako sa nazývali členovia tejto strany?
- b) Noví vládcovia Ruska zmenili v roku 1922 názov štátu. Uveďte celý jeho nový názov.

21. Dňa 11. novembra 1918 bola vyhlásená nezávislosť Poľska. Samostatný poľský štát sa po dlhom období obnovil spojením troch častí, ktoré si po treťom delení Poľska pričlenili tri veľké európske monarchie. Medzi ktoré tri mocnosti bolo rozdelené Poľsko? Ako sa volá významná osobnosť na pripojenej fotografii, ktorá prispela k tomuto spojeniu?

22. Usporiadajte v správnom poradí, ako po sebe nasledovali udalosti po vzniku Československa.

vyhlásenie Slovenskej republiky rád, zrušenie Slovenskej národnej rady, schválenie Ústavy ČSR, získanie kontroly ČS vlády nad celým územím Slovenska

23. Pochod na Rím priviedol v Taliansku k moci Benita Mussoliniho, ktorý sa nechal osloviť titulom vodca. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) V ktorom roku došlo k spomínanému Pochodu na Rím?
- b) Ako znel titul vodca dotyčného diktátora v taliančine?
- c) Ktorú farbu preferovali prívrženci tohto diktátora v prípade svojich košiel?

24. Vytvorte správne dvojice z uvedených politikov a politických strán, ktoré reprezentovali. Správne kombinácie zapíšte do odpoved'ového hárku.

a) Ivan Dérer	1) agrárna strana
b) Milan Hodža	2) komunistická strana
c) Martin Rázus	3) sociálnodemokratická strana
d) Vojtech Tuka	4) Slovenská národná strana
e) Vladimír Clementis	5) Hlinkova slovenská ľudová strana

25. Kvôli Veľkej hospodárskej kríze v 30. rokoch 20. storočia odišlo zo Slovenska za prácou do zámoria viac ako 100 000 ľudí. Uveďte, do ktorých troch krajín Severnej a Južnej Ameriky predovšetkým smerovali títo ľudia.

26. Ak by ste v medzivojnovom období študovali v Bratislave na ŠUR-ke, tak by ste boli budúcim

- a) umeleckým remeselníkom
- b) úžitkovým remeselníkom
- c) urgentným resuscitátorom

27. Tristan Tzara bol predstaviteľom umeleckého smeru

- a) kubizmus
- b) surrealizmus
- c) dadaizmus

28. Dňa 6. októbra 1938 sa stala významná udalosť, ktorá bola predzvesťou zániku Československa. Uveďte, o akú udalosť išlo.

29. Uveďte meno významnej postavy slovenských dejín prvej polovice 20. storočia, ktorej patrí nasledujúci životopis.

Narodil sa vo Veľkej Bytči a po ukončení gymnázia išiel študovať teológiu na univerzitu vo Viedni. V roku 1915 sa stal spirituálom teologického seminára a profesorom náboženstva na piaristickom gymnáziu v Nitre. V roku 1924 sa stal farárom v Bánovciach nad Bebravou.

30. Spomedzi uvedených výrokov vyberte tri správne, ktoré charakterizujú, čo znamenala orientácia hospodárstva Slovenského štátu na potreby prebiehajúcej vojny. Správne možnosti zapíšte do odpovedového hárku.

- a) priemyselná produkcia Slovenska klesala
- b) priemysel vyrábala prednostne to, čo požadovalo Nemecko
- c) nezamestnanosť medzi robotníkmi vzrástla
- d) český kapitál si udržal svoje pozície
- e) išlo o silný impulz na výstavbu nových tovární, železničných tratí a ciest
- f) nesplatené dlhy Nemecka zhoršovali ekonomickú situáciu Slovenska

31. Napíšte, k akej udalosti/udalostiam našich dejín sa viažu nasledujúce čísla:

1942, 1944, 13000, 58000

32. Po druhej svetovej vojne sa sformovali dva nepriateľské bloky – západný na čele s USA a východný vedený Sovietskym zväzom. Priradiť uvedené krajiny do správneho bloku, ktorého súčasťou sa stali po druhej svetovej vojne.

Albánsko, Dánsko, Nemecká demokratická republika, Turecko

33. Komunistickému prevratu v Československu vo februári 1948 predchádzal akýsi prevrat v malom, uskutočnený len na Slovensku. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Komunisti vtedy vzniesli závažné obvinenie voči nekomunistickej strane. Uveďte, z akého zločinu obvinili jej politikov.
- b) Ako sa volala táto nekomunistická strana?
- c) Uveďte mesiac a rok, kedy komunisti vzniesli toto obvinenie.

34. V jednej európskej krajine bol po druhej svetovej vojne nastolený totalitný komunistický režim, ale jej vodca (na foto) sa odmietol podriaďovať Stalinovmu diktátu. Opieral sa pri tom o skutočnosť, že jeho krajinu neoslobodila Červená armáda. Istý čas dokonca táto krajina aktívne spolupracovala so štátmi západného bloku.

- a) Uveďte názov tejto krajiny.
- b) Uveďte celé meno vodcu tejto krajiny, ktorý sa postavil Stalinovej vôli.

35. Uveďte názov veľkého európskeho mesta, ktorého dejiny v povojnovom období charakterizujú slová – *blokáda, vzdušný most, múr*. Pomôžte si aj pripojenou fotografiou.

36. Ak by ste sa narodili v „roku Afriky“, koľko rokov by ste mali v roku 2016?

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: PhDr. Anna Bocková, PhD.

Preklad: Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2016

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády